

Europese Verordening betreffende invasieve uitheemse soorten

WAT JE MOET WETEN ALS WETENSCHAPPER IN BELGIË

De IUS Verordening in een notendop

De [Europese Verordening 1143/2014 betreffende invasieve uitheemse soorten](#) (IUS) draait om het **voorkomen** dat IAS worden geïntroduceerd en zich verspreiden, **snel reageren** als er zich toch een invasie voordoet, en het **beperken van de impact** die wordt veroorzaakt door invasieve soorten die al wijdverspreid zijn. De verordening heeft ook impact op jouw activiteiten als wetenschapper. Je bent verplicht je aan de vergunningseisen te houden en moet ook op andere vlakken verantwoordelijk omgaan met invasieve uitheemse soorten.

UNIELIJST

De Verordening draait om een lijst van **IUS die schade berokkenen** aan de biodiversiteit waarvoor elke lidstaat maatregelen moet nemen op het gebied van preventie, snelle respons en beheer. Deze lijst van soorten - de **IUS die zorgwekkend zijn voor de Unie** - is dynamisch en is onderhevig aan bijwerkingen elke paar jaar.. Raadpleeg de meest recente versie van de lijst [hier](#).

Ken je soorten:

- > Raadpleeg de [gids over IUS van Uniebelang](#)
- > Bekijk identificatievideo's van waterplanten en rivierkreeften: [Youtube](#)
- > Raadpleeg de website van het [Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat voor invasieve uitheemse soorten](#)
- > Bezoek de levende referentiecollectie van planten van de Unielijst in Plantentuin Meise

BEPERKINGEN EN PREVENTIE

Als een soort op de lijst komt te staan, zijn **alle handelingen met die soort verboden** - importeren, vervoeren, kweken of houden is niet meer toegestaan in Europa. Dit geldt ook voor hybriden, variëteiten of rassen. Uitzonderingen zijn mogelijk voor wetenschappelijk onderzoek of ex-situ conservatie, mits het bekomen van een vergunning. Daarnaast moet elke lidstaat een **actieplan** aannemen om **de onbedoelde introductie en verspreiding van IUS** te voorkomen.

IMPLEMENTATIE IN BELGIË

Om de dreiging van IUS in België aan te pakken, is coördinatie en samenwerking nodig. Daarom ondertekenden de gewesten, gemeenschappen en de federale overheid een [samenwerkingsakkoord](#). De samenwerking wordt gefaciliteerd door het **Nationaal Comité** als discussieplatform voor vertegenwoordigers van de overheden, een **Nationale Wetenschappelijke Raad** die de Belgische IUS-expertise bundelt voor wetenschappelijk advies over Belgische vragen met betrekking tot IUS, en een **Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat** dat de coördinatie operationeel maakt en zorgt voor de wetenschappelijke ondersteuning van het Comité en de Raad.

Download hier
de Europese
Verordening
1134/2014
betreffende
invasieve
uitheemse soorten

Raadpleeg hier
de lijst van IUS
die zorgwekkend
zijn voor de Unie

Wat zijn jouw verplichtingen als wetenschapper?

→ VRAAG EEN VERGUNNING AAN

Als je experimenten uitvoert waarbij IUS van de Unielijst gehouden of gekweekt worden of waarbij levende specimens of hun propagulen vervoerd of gehanteerd worden, moet u een **vergunning aanvragen** bij de bevoegde autoriteit. Deze activiteiten zijn namelijk niet zomaar toegestaan - ook niet in het veld! Je bent bovendien verplicht tijdens uw onderzoek alle voorzorgmaatregelen te treffen zodat dieren niet kunnen ontsnappen en planten niet verder kunnen verspreiden. Zorg ervoor dat je in je aanvraag voldoende informatie geeft over de relevantie van het experiment (bijv. onderzoek naar de invasie, beoordeling van de effectiviteit van het beheer...) en hoe je zal voorkomen dat individuen in het wild terechtkomen. Een vergunning aanvragen kan via de contactgegevens hieronder:

- > **Vlaanderen:** [link naar formulier](#)
- > **Wallonië:** invasives@spw.wallonie.be
- > **Brussels Hoofdstedelijk Gewest:** biodiv@leefmilieu.brussels
- > **Federale overheid** (alleen invoer/uitvoer): [link naar formulier](#)

De vergunningsplicht geldt alleen voor levende specimens of propagulen (bijv. gameten, zaden, eieren, fragmenten van bepaalde planten). Twijfel je of je een vergunning nodig hebt? Neem contact op met secretariat@iasregulation.be.

→ RAPPORTEER JE OBSERVATIES

Als je een **invasieve uitheemse soort van de Unielijst aantreft die onbekend is voor het gewestelijk grondgebied in kwestie, of als je door een burger op de hoogte wordt gebracht van de aanwezigheid van een dergelijke soort, ben je wettelijk verplicht om de autoriteiten onmiddellijk te informeren door een e-mail te sturen naar het Nationaal Wetenschappelijk Secretariaat** (secretariat@iasregulation.be). Dit is van groot belang omdat het een adequate respons van de bevoegde autoriteiten verzekert, inclusief kennisgeving aan Europa en andere lidstaten (via het NOTSYS-portaal) en een snelle reactie in het veld mogelijk maakt. Het uitstellen van communicatie over dergelijke waarnemingen is onverantwoordelijk en kan de effectiviteit van een reactie in gevaar brengen. Het belet je natuurlijk niet om jouw gegevens achteraf te valoriseren door jouw bevindingen te publiceren. Als redacteur van een wetenschappelijk tijdschrift kun je verantwoordelijk handelen door ervoor te zorgen dat auteurs zich houden aan de verplichting om snel te rapporteren.

Meld jouw waarnemingen op een online platform (bv. waarnemingen.be, iNaturalist, OFFH) als je ooit een(der welke) IUS tegenkomt in het veld. Dit is vooral belangrijk voor soorten met een beperkte verspreiding op het grondgebied. Dankzij een geharmoniseerde datastroom worden alle waarnemingen van deze platforms van uitheemse soorten vervolgens gecentraliseerd op GBIF en kunnen ze worden gebruikt door systemen voor vroegtijdige detectie (bv. <https://alert.riparias.be/>).

→ DENK AAN BIOVEILIGHEID

Werk hygiënisch! Wanneer je in het veld bent om eender welke vorm van monitoring, bemonstering of beheersactiviteit uit te voeren, zorg er dan voor dat je de **juiste bioveiligheidsprotocollen toepast: controleer** je uitrusting en laarzen op propagules en verwijder modder of andere materie, **maak ze vervolgens schoon** met kraanwater voordat je ze op een andere plek gebruikt. Idealiter moet de uitrusting zelfs eerst minstens 48 uur **drogen**, maar als dit niet mogelijk is, kun je het gebruik van meerdere sets uitrusting overwegen. Het gebruik van aparte sets voor gebruik in gebieden die besmet zijn met IUS en gebieden die van belang zijn voor natuurbehoud wordt sterk aanbevolen. Meer informatie over de juiste bioveiligheidsprocedures is te vinden op www.iasregulation.be. Hygiënische maatregelen worden door veel recreatieve en professionele sectoren geïmplementeerd als onderdeel van ons **Nationaal Actieplan voor IAS**.

Raadpleeg hier
een overzicht voor
het aanvragen van
een vergunning

Als je een
invasieve
uitheemse
soort van
de Unielijst
aantreft
die onbekend
is voor het
gewestelijk
grondgebied
ben je wettelijk
verplicht om
dit onmiddellijk
te melden.

[secretariat@
iasregulation.be](mailto:secretariat@iasregulation.be)

Lees hier meer
over bioveilig
werken

Transporteer geen levende specimens als je tijdens je veldactiviteiten een IUS (van de Unielijst) tegenkomt. Tenzij er een echte strategie is uitgewerkt en vergunningen geregeld zijn, wordt over het algemeen geadviseerd om IUS die je in het veld tegenkomt met rust te laten en alle bijvangst die uit je activiteiten kan voortkomen terug te zetten.

DOE JE ONDERZOEK NAAR BEHEERSMAATREGELEN?

De overheid is verplicht om soorten, waarvan de aanwezigheid op het grondgebied voorheen onbekend was, snel uit te roeien en een beheerstrategie te formuleren voor soorten die al wijdverspreid zijn. Jij kan bijdragen door te helpen bij de ontwikkeling van nieuwe beheers- of detectietechnieken, maar ook door details van beheermaatregelen zoals kosten, effectiviteit en neveneffecten te rapporteren.

Tot slot, als je onderzoek omgang met dieren met zich meebrengt, moet je er altijd voor zorgen dat je ze vermijdbare pijn of vermijdbaar leed bespaart ([raadpleeg de gids](#)) en dat je de regels en voorschriften met betrekking tot het gebruik van proefdieren in onderzoek naleeft.

Raadpleeg hier de gids voor het beheer van invasieve uitheemse diersoorten, rekening houdend met dierenwelzijn:

> [Samenvatting \(NL\)](#)

> [Gids \(EN\)](#)

Hebt u nog vragen? Neem contact met ons op via secretariat@iasregulation.be

MEER INFORMATIE

 Europese Verordening:
[Europese Verordening 1143/2014 betreffende invasieve uitheemse soorten](#)

 Nationale website over IUS van Uniebelang:
<https://www.iasregulation.be/nl>